

Radeški utrip ..(l)

Išči po člankih ...

Med nebom in zemljo: jadralni padalci

👤 Doroteja Jazbec ➦ [Društva \(/drustva\)](#) 🕒 17 maj 2020
👁️ 464

Zagotovo ste jih že kdaj videli, ko ste se zazrli kvišku. Jadralne padalce, ki krožijo kot ptice po nebu. Svobodni in z razgledom v živo, ki ga večina vidi le na videoposnetkih. Pa ste vedeli, da imajo ponekod jadralni padalci tudi svoj pozdrav? Glasi se *Modro nebo* ali *Blue Sky*, radeški ljubitelji jadralnega padlastva pa si sicer pred štartom zaželi »*dober polet*«.

Zapis v nadaljevanju razkriva, kako so se začela športna druženja z obvezno opremo, nahrbtnikom s padalom, v radeški občini.

(<https://www.primoss.si>).

(<https://www.primoss.si>).

(<https://www.primoss.si>).

Pionir jadralnega padalstva v Radečah:

Damijan Sonc

(<https://www.primoss.si>).

(<https://www.primoss.si>).

(<https://www.primoss.si>).

Pisalo se je leto 1990. Prvi, ki je na radeško območje prinesel nahrbtnik, namenjen temu, da lahko kot ptica zletiš pod nebo, je bil **Damijan Sonc**. *»Vedel je, da je za letet, da gre za jadralno padalo, kaj več od tega pa tedaj na radeškem območju ni bilo znano. In tako so zanesenjaki samouki leta 1991 začeli izvajati prve poizkuse, najprej v Ivju, na Zorčevem travniku v Čimernem, pa tudi na primernih lokacijah v Svibnem in Vetrnem vrhu,«* opiše začetke jadralnega padalstva **Niko Zorec**.

Kmalu za tem, ko je pionir jadralnega padalstva v Radečah Damijan Sonc prebil led, so se v jadralnem padalstvu začeli preizkušati še **Tomaž Strniša**, **Robi Sonc** in **Iztok Gospodarič**.

Že kmalu se je jadralnim padalcem pridružil sogovornik Niko, kar dokazuje tudi njegov dnevnik letenja, kjer so zabeležena prva jadranja po nebu iz avgusta 1991. Njegov oče **Brane Zorec** in Damijan Sonc sta bila sodelavca v radeški papirnici, dodatno navezo pa je predstavljal tudi radioamaterski krožek, katerega sta v OŠ Marjana Nemca Radeče vodila Sonc in Gospodarič. Navdušenja so se prelivala iz ene dejavnosti v drugo, in kaj hitro je bil tudi Niko, kot pravi, zastrupljen z adrenalinom.

V mesecu, preden je dopolnil svojih rosnih 15 let, sta mu starša v času miklavževega poklonila padalo in 8. februarja 1992 je Niko Zorec (ki si je kot najstnik želel v Mostarju obiskovati vojaško pilotsko šolo) prvič poletel s Križ, s kratkega in strmega travnatega vzletišča, ki se nahaja na nadmorski višini 745 m, nedaleč od njegovega zdajšnjega domovanja na Jelovem. *»Takrat sem bil v zraku 10 minut, preden sem pristal na Jagnjenici, medtem, ko je Damijan po zraku jadrал kar tri ure,«* se Niko spominja svojega prvega letenja pred 28 leti.

20. septembra 1991 je trinajsterica aktivnih ljubiteljev letenja ustanovila **Društvo za letenje z jadralnimi padali Kondor Radeče** (prepoznavno tudi kot **Paragliding klub Radeče Kondor**), v okviru katerega je delovala tudi šola letenja, ki se je ukvarjala s šolanjem bodočih jadralnih padalcev.

Člani, ki so vdihnili življenje radeškemu jadralnemu padalstvu, so bili ob gonilni sili Damijanu Soncu še njegov brat, Robi Sonc ter **Mirko Bervar**, **Boštjan Breznikar**, **Iztok Gospodarič**, **Robi Hiršel**, **Marjan Krohne**, **Miro Kumelj**, **Bogdan Ramovš**, **Jožica Robnik**, **Tomaž Strniša**, **Mitja Uhan** in **Igor Zakonjšek**.

(<https://www.primoss.si>),

(<https://www.primoss.si>),

(<https://www.primoss.si>),

Lisca, Prnovše (Svinjski rt) in Križe

V Sloveniji je več kot 200 vzletišč in pristajališč za jadralne padalce in za zmajarje. Društvo za letenje z jadralnimi padali Kondor Radeče ima registrirana tri vzletišča (domače Prnovše in Križe ter Lisco iz sosednje, sevniške občine), kakor je zabeleženo tudi v uradni evidenci Zveze za prosto letenje Slovenije (ZPLS).

Preden pa je bila vsa potrebna dokumentacija urejena, so se jadralni padalci dogovorili z lastniki zemljišč, da so dali soglasje k temu, da na njihovih površinah ljubitelji jadrnanja med oblaki lahko vzletajo in pristajajo.

Na ZPLS radeški jadralni padalci tudi redno oddajajo poročila o vzdrževanju vzletišč in pristajališč, na osnovi česar se za vzdrževanje in opremo vzletišč (vetrne vreče, drogovi, obveščevalne table...) v njihovo društveno malho steče kakšen evro.

Po veter v padalo tudi na Primorsko in Gorenjsko

Medtem, ko je v pomladnem času za letalce Kondorja (ki so si ime nadedli po eni izmed največjih ptic, ki lahko leti) najbolj aktualna Lisca, kot rezervna izbira pa Križe, se poleti radi odpravijo v Tolmin, na Kobariški Stol in Kobalo, pa tudi na jadralski ekspediciji v Makedoniji in v Bosni so že bili.

Jadralno padalstvo ne izbira letnih časov in tako jih niti zimsko obdobje ne odvrne od kroženja po zraku, najpogosteje okrog Kovka nad Ajdovščino, priljubljen je tudi primorski Lijak in če se pomaknemo nekoliko bolj proti notranjosti države in proti Gorenjski, še Kriška gora in Krvavec.

Že 27 let vztrajajo s Paralisco!

(<https://www.primoss.si>) Njihova prva javna prireditve je Paralisca, katero so kot druženje

(<https://www.primoss.si>)

(<https://www.primoss.si>)

(<https://www.primoss.si>)

(<https://www.primoss.si>)

(<https://www.primoss.si>)

v duhu skupne prostočasne dejavnosti prvič organizirali avgusta 1992 - še preden so kot društvo obeležili prvo leto delovanja.

Na posavskem biseru, Lisci, vsako leto poskušajo združiti ljubitelje jadralnega padalstva in na dogodku odprtega značaja sklepajo ter ohranjajo vezi ter izmenjujejo izkušnje, in glede na to, da ParaLisca poteka neprekinjeno že vseh 27 let, jim očitno namen prireditve uspeva.

Kako pa letijo dandanes?

Z radeškega območja so dandanes aktivni jadralni letalci **Robi Hiršel, Marko Kravogel, Marko Lukič**, kot najstarejši s svojimi 70-imi leti **Drago Potočnik, Marko Škruba, Stane Šmerc** in **Niko Zorec**, s senovskega konca pa **Rado Voglar** in **Aleš Vesel** z Vrhnike.

Nazadnje pridruženi Kondorju so jadralni letalci **Gašper Ferme, Mitja Kuzman, Matej Gošte, Uroš Jazbec** in **Marjan Mužan**.

V društvu je trenutno aktivnih 16 članov, od katerih pa jih 13 leti.

Kljub temu, da gre za društvo z maloštevilčnim članstvom zaradi specifik skupne interesne dejavnosti, se Društvu za letenje z jadralnimi padali Kondor Radeče, kot kaže, za zdaj še ni bati za njihovo prihodnost.

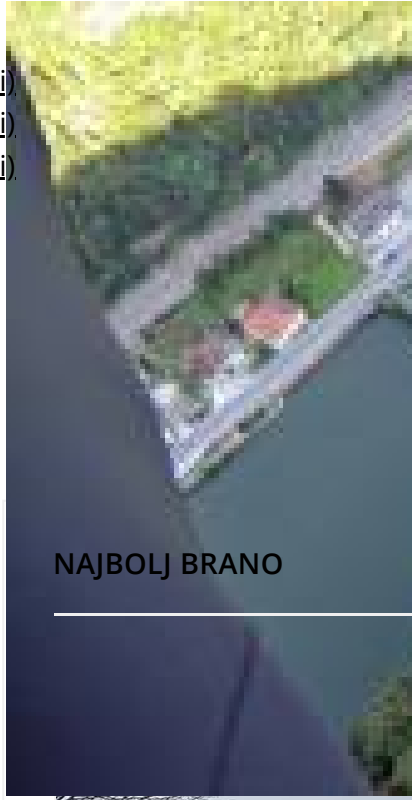
Ker je povprečna starost članov društva kar visoka, si močno želijo podmladka in bodo v svoje vrste z veseljem sprejeli nove člane, ki imajo veselje do te dejavnosti in z veseljem jim bodo pomagali z nasveti pri nabavi opreme in kje najhitreje in najugodneje opraviti potrebno šolanje.

Foto: društveni arhiv in osebni arhiv Nikolaja Zorca

(<https://www.primoss.si>)
(<https://www.primoss.si>)
(<https://www.primoss.si>)

Vse

(<https://www.primoss.si>)
(<https://www.primoss.si>)
(<https://www.primoss.si>)

(<https://www.radeski-utrip.si/images/cwgallery/2111-fair-489-images/cwgallery/2014-05-14-2014-05-14-2014-05-14>)

(<https://www.radeski-utrip.si/images/cwgallery/2111-fair-489-images/cwgallery/2014-05-14-2014-05-14-2014-05-14>)

(<https://www.radeski-utrip.si/images/cwgallery/2111-fair-489-images/cwgallery/2014-05-14-2014-05-14-2014-05-14>)

(</drustva/42-gasilstvo/1558-prvi-pohod-v-spomin-andreju-ceu>)

Prvi pohod v spomin Andreju Čeču (/drustva/42-gasilstvo/1558-prvi-pohod-v-spomin-andreju-ceu)

📅 februar 12 👁 12466

